CHARLOTTE
VAN BEUNINGEN
WOONSTICHTING

Visie op besturen en toezicht houden

Raad van commissarissen en bestuur
woonstichting Charlotte van Beuningen

De gezamenlijke visie op besturen en toezichthouden is op 21 oktober 2021 vastgesteld door bestuur en raad van commissarissen van Charlotte van Beuningen

Inleiding

Bij de invoering van de Woningwet is nadrukkelijk gesteld dat de commissarissen zich bij de vervulling van hun taak niet alleen moeten richten naar het belang van de corporatie maar ook moeten toetsen of het maatschappelijk belang en het belang van de betrokken belanghebbenden in voldoende mate worden behartigd. De rol van leden van de Raad van Commissarissen (RvC) is in de geactualiseerde Governancecode woningcorporaties (2020) nog wat aangescherpt. Van RvC-leden wordt een actieve en betrokken houding verwacht in de zin van dat zij betrokken zijn bij de strategie van de organisatie en actief zijn in het netwerk van de corporatie. De belangen van de corporatie kunnen door elk lid van RvC en het bestuur verschillend geïnterpreteerd worden en ook de rolinvulling kan op gespannen voet staan met de rol van de bestuurder. Daarom is het wenselijk dat de RvC en het bestuur met elkaar het gesprek voeren over de gewenste rolinvulling en te komen tot een visie op besturen en toezicht houden zoals is afgesproken in de Governancecode : 'Bestuur en RvC hebben een gezamenlijke visie op besturen en toezicht houden. Het realiseren van maatschappelijke waarde op lange termijn staat daarbij voorop. De visie gaat in op de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen, de strategie, het beleid, de financiering en de onderlinge wisselwerking in rollen. De RvC beschrijft hierin zijn rollen (werkgever, toezichthouder en klankbord) en taakuitoefening als intern toezichthouder.' (art. 1.1 Governancecode 2020).

Naast een visie op besturen en toezicht is het van belang dat het intern en extern toetsingskader helder is voor de werking van good governance. Daarmee kunnen voorstellen van het bestuur worden getoetst en kan de besluitvorming worden onderbouwd. Aanvullend op de visie op toezicht en besturen is daarom het toezicht- en toetsingskader toegevoegd.

Deze visie op bestuur en toezicht houden is tot stand gekomen op basis van een workshop over ontwikkelingen binnen de governance van woningcorporaties en de maatschappelijke opgave waar Charlotte van Beuningen voor staat. Aan de workshop hebben bestuur en RvC-leden deelgenomen.

Missie, visie van Charlotte van Beuningen en de positie in de samenleving

Charlotte van Beuningen is een kleine, betrokken corporatie die midden in de Vughtse samenleving staat. De organisatie biedt bewoners met een beperkt inkomen die geen of beperkt toegang hebben tot de woningmarkt, een goed onderhouden en energiezuinige woning in fijne groene buurten. Wonen is een primaire levensbehoefte, daarom zorgt Charlotte van Beuningen voor een veilig en fijn 'thuis' als een belangrijke basis voor ontplooiing en een goed toekomstperspectief.

Charlotte van Beuningen investeert in mensen, buurten en wijken. Zij zoekt daarbij de samenwerking met maatschappelijke partners om betaalbaar wonen in sociaal goede buurten met goede maatschappelijke voorzieningen tot stand te brengen. Maatschappelijke voorzieningen zijn belangrijke ontmoetingsplekken in wijken en buurten. Daarbij streeft Charlotte van Beuningen als maatschappelijke onderneming naar een 'ongedeelde Vughtse samenleving'. Vanuit de lokale volkshuisvestelijke vraagstukken gaat Charlotte van Beuningen altijd het gesprek aan met de huurders, woningzoekenden en de lokale stakeholders om verantwoorde beleidskeuzes te maken, passende oplossingen te bieden en daardoor het vertrouwen van de lokale samenleving te krijgen. Daarbij zal Charlotte van Beuningen volkshuisvestelijke vraagstukken agenderen en helpen oplossen.

Professionele, betrokken en enthousiaste medewerkers geven invulling aan de visie: 'Samen het verschil maken'. Ze zijn zichtbaar in de wijken, laten het sociale hart spreken, pakken proactief de vragen van huurders op en zoeken daarbij de ondersteuning in het maatschappelijk netwerk waar nodig. De klanttevredenheid is hoog en de betrokkenheid bij huurders is groot. Dit blijkt uit de cijfers van kwaliteitsmetingen (KWH).

Charlotte van Beuningen gelooft dat de lokale gemeenschap gebaat is bij een flexibele en professionele organisatie die zich met hart inzet voor de volkshuisvesting in Vught. Het is van belang dat de organisatie de nabijheid bij huurders en stakeholders waarborgt en zich blijft ontwikkelen om op goede wijze in te spelen op de gewenste ondersteuning van bewoners en de samenwerking met stakeholders. De betrokkenheid van de leden van de RvC is hierbij van belang. Zij vervullen op dit punt een belangrijke rol als sparringpartner van de bestuurder.

Visie op toezicht houden: betrokken en onafhankelijk

De RvC en de bestuurder gaan bij hun rolinvulling uit van vijf principes uit de Governancecode: een open cultuur met ruimte voor reflectie en tegenspraak, verantwoording afleggen en aanspreekbaar zijn, blijven leren, openstaan voor dialoog, bewustzijn en beheersing van risico's. Bestuur en RvC zijn betrokken bij de specifieke volkshuisvestelijke vraagstukken in Vught en anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen die impact hebben op de volkshuisvestelijke opgave in brede zin. Ze zijn intrinsiek gemotiveerd om vanuit hun rol een bijdrage te leveren aan de missie, visie en strategie van Charlotte van Beuningen. Daarbij hanteren zij waarden en normen die passen bij de maatschappelijke rol van de woonstichting.

Zowel bestuurder als RvC-leden realiseren zich dat Charlotte van Beuningen opereert in een maatschappelijke omgeving waarin huurders en stakeholders nadrukkelijke verwachtingen hebben. Niet alleen zakelijk maar ook in moreel opzicht. Dat vraagt bij bestuurder en RvC om maatschappelijke sensitiviteit. Daarom willen bestuur en RvC ook betrokkenheid van de huurdersorganisatie en de stakeholders bij de strategievorming. Maar ook zien bestuur en RvC een toenemende vorm van samenwerking binnen lokale netwerken waarbij de grenzen tussen organisaties verwateren. Er is sprake van een toenemende complexiteit ten aanzien van de rolinvulling van de woningcorporatie. Dat vraagt om een zorgvuldige afweging van belangen en om een duidelijke rolinvulling van het toezicht houden. Daarin worden drie rollen nadrukkelijk onderscheiden: sparringpartner- en netwerkrol, de toezichthoudende rol, en de werkgeversrol.

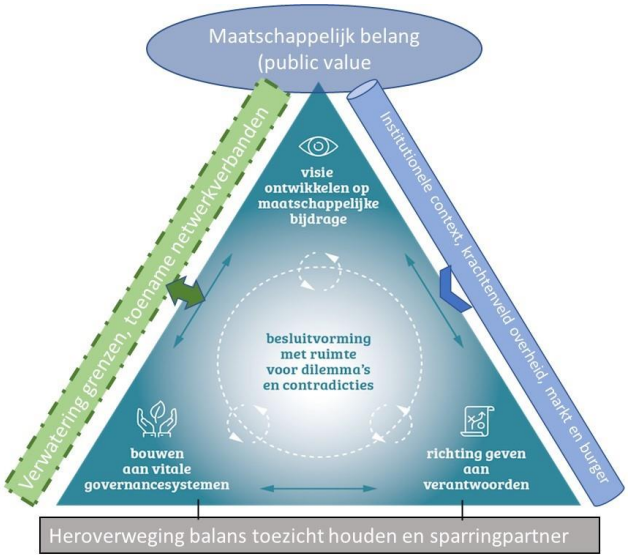

Stichting Good Governance (bewerking Atrivé)

Sparringpartner en actief in het netwerk

De RvC denkt vanuit zijn adviserende (**sparringpartner**) rol mee over de maatschappelijke en volkshuisvestelijke dilemma's waar bestuur en organisatie voor staan en over de strategische keuzes die Charlotte van Beuningen daarin maakt. De RvC is jaarlijks in de vorm van een strategiedag, betrokken bij de ontwikkeling en herijking van de strategie (ondernemingsplan en jaarplan) en neemt naast het bestuur medeverantwoordelijkheid voor de doelen en bewaakt deze. Het bestuur is verantwoordelijk voor de realisatie van de gestelde doelen.

De RvC stelt zich actief op in het netwerk van stakeholders en zorgt zelf, in afstemming met de bestuurder, voor de verbinding met de huurdersorganisaties en de belanghouders van Charlotte van Beuningen. Naast de geregelde contacten die de twee op voordracht benoemde commissarissen met de huurdersorganisaties hebben, ontmoet de RvC minimaal één keer per jaar de huurdersorganisaties. Daarnaast zijn er ontmoetingen tijdens de oplevering van projecten en bij themabijeenkomsten met stakeholders. Met de gemeente Vught heeft Charlotte van Beuningen zowel periodiek bestuurlijk overleg als ook op ambtelijk niveau over onder andere de prestatieafspraken en wijk- en buurtbeheer. De RvC-leden zijn terughoudend in de contacten met de gemeente omdat ze willen voorkomen dat zij betrokken raken in een proces van onderhandeling tussen Charlotte van Beuningen en de gemeente. Om toch in verbinding te blijven met de belangrijkste stakeholders, waaronder de gemeente, organiseert Charlotte van Beuningen periodiek themabijeenkomsten over volkshuisvestelijke vraagstukken waarbij naast de huurdersorganisaties ook stakeholders zoals de gemeenten, de zorg- en welzijnsorganisaties en andere belanghebbenden betrokken worden.

De RvC realiseert zich dat het succes van de organisatie afhankelijk is van de inzet van de medewerkers. Daarom heeft de RvC met enige regelmaat contact met de leden van het managementteam als onderwerpen geagendeerd zijn waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Daarnaast heeft de RvC minimaal een keer per jaar zonder de bestuurder

afzonderlijk overleg met de ondernemingsraad en heeft de RvC minimaal een keer per jaar strategisch overleg met het voltallige MT en bestuurder. In beide overleggen wordt onder andere gesproken over de betrokkenheid van medewerkers en de cultuur binnen de organisatie. De RvC kan zich daarmee een beeld vormen van het sociaal psychologisch klimaat in de organisatie en ook inschatten in welke mate de softcontrols worden nageleefd en of er ruimte is voor in- en tegenspraak.

Toezicht houden

De RvC-leden beschikken over de competenties voor **toezicht houden**. De leden zijn onafhankelijk, zelfkritisch en samenwerkingsgericht om te komen tot oordeelsvorming en afgewogen besluitvorming. Jaarlijks blikken zij via een zelfevaluatie terug op hun rolinvulling en toetsen of de rol van onafhankelijk toezichthouder is gewaarborgd. Daarbij onderzoeken zij met elkaar of het kritisch vermogen voldoende tot uiting is gekomen in de vorm van aanspreekbaarheid en tegenspraak. Ze toetsen bij de zelfevaluatie met elkaar op welke punten de rolinvulling individueel en gezamenlijk kan worden versterkt en nemen daarvoor ook maatregelen. Daarbij zullen bestuur en RvC ook ingaan op de vraag of er sprake is van een goede balans tussen 'control' (zorgen dat de organisatie op orde is) en 'de bedoeling' (zorgen dat de maatschappelijke meerwaarde wordt gerealiseerd en daarbij de menselijke maat wordt gehanteerd).

De leden van de RvC houden de ontwikkelingen in het vak van toezichthouden bij en volgen actief de ontwikkelingen op de beleidsterreinen die voor Charlotte van Beuningen relevant zijn. De handelwijze van de raad voldoet aan de wettelijke bepalingen, de Governancecode woningcorporaties, en de leden committeren zich aan de lidmaatschapsvereisten van de Vereniging van Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW).
Bij (investerings)voorstellen van de bestuurder die vragen om goedkeuring, zorgen de RvC-leden dat zij voldoende kennis hebben voor besluitvorming. Bestuurder informeert de RvC-leden over diens voorgenomen besluit ten behoeve van besluitvorming in RvC. RvC-leden vergaren indien noodzakelijk informatie over het betreffende voorstel, gaan op werkbezoek indien relevant en huren extra expertise in indien nodig. Bij de goedkeuringsvoorstellen kijkt de raad niet alleen naar de risico's maar beoordeelt de raad of het plan bijdraagt aan de gestelde doelen van Charlotte van Beuningen. Daarbij neemt de raad de belangen van de huurders, de gemeente en andere belanghebbenden mee in de afweging.

Werkgever

De RvC is verantwoordelijk voor goed werkgeverschap. Dat betekent dat naast de formele arbeidsrechtelijke zaken de RvC ook een zorgplicht heeft ten aanzien van de arbeidsomstandigheden en het welbevinden van de directeur-bestuurder, zodat de directeur-bestuurder taken optimaal kan uitvoeren. De directeur-bestuurder heeft op dit punt een proactieve rol waarbij persoonlijke opvattingen en gevoelens een signalerende functie hebben en bijdragen aan een goede oordeelsvorming. De RvC en de directeur-bestuurder checken periodiek de arbeidsomstandigheden en het welbevinden van de directeur-bestuurder. De RvC heeft daarnaast aandacht voor de leer- en ontwikkelingsbehoefte van de directeur-bestuurder en maakt daarover afspraken. Jaarlijks vindt een beoordelingsgesprek plaats tussen de directeur-bestuurder en de selectie- en remuneratiecommissie over zijn geleverde en te leveren prestaties en over de ontwikkelingsbehoefte van de directeur-bestuurder en stemt dit af met de voltallige RvC. De samenwerking in het MT en betrokkenheid van medewerkers in de organisatie zijn belangrijke randvoorwaarden voor succes. Daarom zal de RvC erop toezien dat er in het MT en de organisatie sprake is van een veilige en open sfeer waarin de directeur-bestuurder optimaal zijn taken kan uitoefenen. Uiteraard is de bestuurder hiervoor verantwoordelijk.

Toegevoegde waarde RvC

De RvC ziet zijn meerwaarde in zijn rolinvulling als volgt:

- Het mede vormgeven van de langetermijnstrategie.
- Het op constructief kritische en onafhankelijke wijze toetsen van de uitvoering van het (financieel) beleid.
- Het bieden van een moreel kompas voor wat betreft maatschappelijke gevoelige kwesties en integriteitsvraagstukken.
- Oog hebben voor de bedrijfscultuur van Charlotte van Beuningen en deze agenderen indien nodig.
- Aandacht vragen voor gevoeligheden van huurders en de huurdersorganisatie.

- Toetsen of de verschillende belangen zorgvuldig zijn afgewogen.
- De buitenwereld (ervaringen van buitenaf) naar binnen brengen.

Visie op besturen

Van de bestuurder wordt verwacht dat zij de organisatie aanstuurt, intern en extern draagvlak creëert en organiseert voor de strategie, samen met de organisatie de gestelde doelen realiseert, op inspirerende wijze leidinggeeft en zichtbaar is voor de huurders, de stakeholders en de medewerkers. Daarbij is van belang dat de bestuurder zorgt voor een open en veilig sociaal psychologisch klimaat in de organisatie zodat medewerkers vanuit hun betrokkenheid hun bijdrage kunnen leveren aan de gestelde doelen. Daarnaast is de bestuurder aanspreekbaar voor medewerkers, huurders, en stakeholders en is zij zelf ook actief door dingen die van belang zijn bespreekbaar te maken.
Tevens zorgt de bestuurder voor een periodieke constructieve verantwoording richting de RvC en bespreekt de bestuurder met de RvC dilemma's, ongemakkelijke kwesties en uitdagingen. Daarnaast legt de bestuurder verantwoording af aan de Aw en het WSW. Met de huurdersorganisaties voert de bestuurder periodiek overleg over kwesties die de huurders belangrijk vinden en over het beleid van Charlotte van Beuningen. Met de gemeente heeft de bestuurder periodiek overleg over de ontwikkeling van beleid en de prestatieafspraken. Verder heeft de bestuurder periodiek overleg met overige belanghouders en collega-corporaties over volkshuisvestelijke vraagstukken in brede zin. De handelwijze van de bestuurder voldoet aan de wettelijke bepalingen, de Governancecode woningcorporaties, en zij committeert zich aan de lidmaatschapsvereisten van Aedes.
Huurders van Charlotte van Beuningen kunnen bij onvrede niet zomaar de huur opzeggen en bij een andere corporatie gaan huren. Er is geen alternatief. De huurders zijn afhankelijk van de woningcorporatie en dat geeft een bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid en een duurzame verbinding met de huurders en de huurdersorganisatie. Dit vraagt van de bestuurder een specifieke rolinvulling. Natuurlijk moet de bestuurder beschikken over de gangbare bestuurlijke competenties. Maar voor de specifieke rolinvulling bij Charlotte van Beuningen is van belang dat de bestuurder:

- In verbinding is en blijft met de huurdersorganisaties, de gemeenten en de overige stakeholders en investeert in deze relaties.
- Zich een lid toont van de lokale gemeenschap die er alles aan doet om een bijdrage te leveren aan de realisatie van de doelen en dat op een open en faire manier doet met toewijding.
- Aanwezig is als het moet en compassie toont met de (kwetsbare) doelgroepen van Charlotte van Beuningen en daarbij ook streng en rechtvaardig kan zijn en kan variëren in stijl afhankelijk van wie er tegenover staat.
- Beschikt over zelfreflectie, zich bewust is van zijn machtspositie en zichzelf kan relativeren.
- Als er geen tegenspraak is, vertrouwelijke personen en/of leden van de RvC om feedback vraagt.
- De bestuurder reflecteert jaarlijks met de remuneratiecommissie op zijn leer- en ontwikkelingsbehoefte en stemt deze af met de commissie. De bestuurder zorgt daarbij dat hij in zijn opleidingsprogramma zorgt dat hij de vereiste PE-punten behaalt.

Samenwerking tussen bestuur en RvC

Wederzijds vertrouwen, een open dialoog en elkaar tijdig en goed informeren is de basis voor de samenwerking tussen bestuurder en de RvC als geheel, maar ook voor de leden van de RvC onderling. De RvC en de bestuurder streven naar een gezonde relatie onderling. Zij volgen daarin de zes kernbegrippen van een gezonde relatie (zie figuur). De directeur-bestuurder en de leden van de RvC zijn daarop aanspreekbaar.

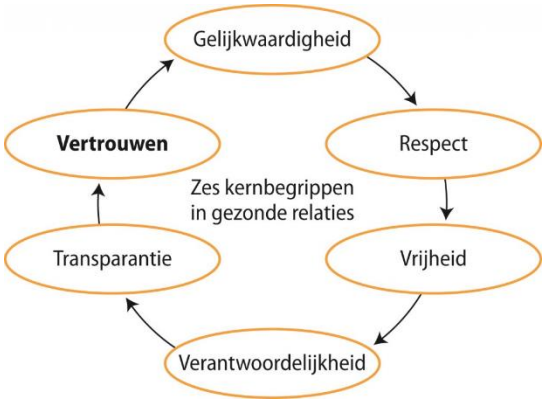

Het overleg tussen RvC en directeur-bestuurder vindt plaats in de vorm van een constructief gesprek waar naar elkaar wordt geluisterd. Naast het hanteren van de zes kernbegrippen is er ook ruimte voor tegenspraak: stevig op de inhoud, respectvol in de relatie. Met positief kritische vragen elkaar scherp

houden en elkaar aanvullen is onderdeel van good governance. Bestuur en RvC-leden realiseren zich dat in het beetpakken van maatschappelijke vraagstukken meerdere lagen zitten die ook kunnen leiden tot ambiguïteit, onzekerheid, spanning en conflict. Bestuur en RvC-leden willen deze situaties van ongemak niet vermijden maar elkaar uitnodigen om dergelijke kwesties bespreekbaar te maken binnen het overleg. Hiermee geven bestuur en RvC-leden ook invulling aan het **moreel kompas** van Charlotte van Beuningen. Daarbij gaat het niet alleen om de afweging van rationele argumenten en de onderliggende gevoelens, maar ook om de toets op de maatschappelijke deugden: wat wordt door de samenleving gezien als fatsoenlijk en deugdelijk. Een dergelijke afweging wordt door de RvC en het bestuur gezien als een belangrijk aspect van good governance. De mate waarin bestuur en RvC-leden hierin slagen zal in ieder geval jaarlijks terugkomen tijdens de zelfevaluatie.

Charlotte van Beuningen beschikt over een integriteitscode. Die wordt door bestuur en RvC-leden onderschreven. Om alert te blijven op integriteitskwesties zullen bestuur en RvC jaarlijks in een bijeenkomst stilstaan bij vraagstukken die de integriteit raken. Bestuur en RvC-leden beseffen dat zij op het terrein van integriteit een voorbeeldfunctie hebben.

Informatievoorziening

De bestuurder is verplicht de RvC-leden tijdig van passende en juiste informatie te voorzien die van belang is om de toezichthoudende rol te vervullen. De voorzitter van de RvC heeft regelmatig contact met de bestuurder over de voortgang van het beleid en bereidt ook samen met de bestuurder de RvC-vergaderingen voor. Daarnaast wordt van de RvC-leden verwacht dat zij zelf zorgen voor aanvullende contextinformatie en periodiek in gesprek gaan met de huurdersorganisaties, belangrijke stakeholders en indien nodig ook informatie ophalen bij de ondernemingsraad, de controller en leden van het managementteam. Daarnaast zullen de RvC-leden zelf zorgen voor permanente educatie en periodieke zelfreflectie in de vorm van een zelfevaluatie en een verantwoordingsverslag. Voor de aanvullende informatie en het verkrijgen van zelfinzicht worden de volgende acties ondernomen:

1. Er is minimaal één keer per jaar overleg met huurdersorganisaties (HBV). De huurderscommissarissen hebben vaker overleg en informeren periodiek wat er onder huurders leeft.
2. Er is minimaal één keer per jaar een gesprek met de Ondernemingsraad (OR) van Charlotte van Beuningen zonder de aanwezigheid van de bestuurder.
3. MT-leden sluiten aan bij commissievergaderingen en op verzoek bij RvC-vergaderingen voor bespreking van specifieke onderwerpen die tot hun verantwoordelijkheid behoren.
4. De RvC wordt periodiek door de bestuurder geïnformeerd over de relatie en samenwerking met zorgpartijen, leveranciers en collega-corporaties. Daarnaast komt de samenwerking terug op de jaarlijkse strategiedag waarbij het voltallige MT en bestuurder aanwezig zijn. Verder zijn er werkbezoeken en is er ook jaarlijks een stakeholdersbijeenkomst.
5. Jaarlijks wordt een zelfevaluatie uitgevoerd (eens in de twee jaar onder externe begeleiding). Daarin wordt ook de informatievoorziening en de samenwerking met het bestuur besproken.
6. De RvC-leden zorgen voor permanente educatie (5 PE-punten per jaar) en houden zichzelf op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen binnen de governance.

Toezichtkader en toetsingskader

De RvC, het bestuur, het MT en medewerkers in de organisatie zijn op de hoogte van de vigerende wet- en regelgeving en de Governancecode voor woningcorporaties. Zij kennen de verplichtingen vanuit de Woningwet en het externe toezicht- en toetsingskader zoals dat door de Aw en het WSW wordt gehanteerd. Het bestuur en de RvC nemen kennis van de oordelen van de Aw en van het WSW. Indien daar aanleiding toe is zullen zij deze oordelen met elkaar bespreken. En als er aanleiding toe is, nodigt de raad vertegenwoordigers van die organisaties in zijn vergadering uit. De externe verantwoordingsplicht ligt bij het bestuur.

Daarnaast beschikt de RvC over een eigen toezicht- en toetsingskader (zie bijlage). Door de heldere en veelal meetbare criteria heeft de RvC in Teritaalrapportage en het Toezicht- en toetsingskader op Sharepoint snel inzicht in

de stand van zaken en kan waar nodig op bijsturing aandringen. De bestuurder kan op basis van inzichten in de stand van zaken zelf ook komen met voorstellen voor bijsturing en eventuele koerswijziging. In het eigen toezicht- en toetsingskader worden ook de maatschappelijke prestaties getoetst door specifiek stil te staan bij de maatschappelijke verwachtingen, de lokale prestatieafspraken en de samenwerkingsovereenkomsten. Ook zal worden getoetst op welke wijze de regels van compliance en integriteit worden nageleefd.

Bestuur en RvC-leden van Charlotte van Beuningen zijn intrinsiek gemotiveerd om de realisatie van volkshuisvestelijke doelen te ondersteunen. Vanuit dit maatschappelijk engagement zullen zij ook de ontwikkeling in wet- en regelgeving volgen en toetsen of deze ook daadwerkelijk ondersteunend zijn voor de realisatie van de doelen van Charlotte van Beuningen en het woonplezier van de huurders. Als dat niet zo is zullen RvC-leden en het bestuur in actie komen. Bij het zoeken naar oplossingen zullen zij in alle openheid en liefst in overleg met de betreffende instanties, de kwesties agenderen en bespreekbaar maken.

Bestuur en raad van commissarissen Charlotte van Beuningen

Bijlage 1: Toetsingskader

Als toetsingskader voor het uitoefenen van zijn taken hanteert de RvC:

1. Woningwet 2015 en daarvan afgeleide wet- en regelgeving
2. Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015
3. De Veegwet wonen, het Veegbesluit wonen en de Veegregeling wonen van 1 juli 2017
4. De actuele Governancecode woningcorporaties
5. Statuten woonstichting Charlotte van Beuningen
6. Reglement RvC (met bijlagen A tot en met G)
    A. Profielschetsen RvC
    B. Rooster van aftreden RvC
    C. Functieprofiel directeur-bestuurder
    D. Reglement auditcommissie
    E. Reglement selectie- en remuneratiecommissie
    F. Reglement vastgoedcommissie
    G. Reglement werving, selectie en (her) benoeming van RvC-leden
7. Reglement bestuur
8. Visie op besturen en toezicht houden
9. Integriteitscode
10. Klokkenluidersregeling
11. Reglement klachtencommissie
12. Introductie nieuwe leden en permanente educatie RvC
13. Ondernemingsplan en jaarplan
14. Meerjarenbegroting
15. Strategisch vastgoedbeleid (portefeuillestrategie/wensportefeuille)
16. Huurbeleid
17. Treasury- en beleggingsstatuut
18. Reglement Financieel beleid en beheer
19. Investeringsstatuut
20. Inkoop- en aanbestedingsbeleid inclusief mandatering
21. Verbindingenstatuut
22. Managementrapportages
23. Prestatieafspraken met de gemeenten
24. Beoordeling, managementletter en gesprek accountant
25. Beoordeling Autoriteit woningcorporaties (Aw)
26. Beoordeling Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
27. Benchmark Aedes
28. Jaarverslag en jaarrekening
29. Visitatie
30. Zelfevaluatie RvC en beoordelingsgesprek directeur-bestuurder.

Toetsingsnormen

In het reglement financieel beleid en beheer en de onderliggende reglementen zijn financiële ratio's vastgesteld waarop investeringen worden getoetst. De concrete toetsingsnormen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld.

Ratio	**Norm**
Toetsingskader investeringen (vastgelegd in investeringsstatuut) (afwijkingen beargumenteerd mogelijk bij zichtbare maatschappelijke meerwaarde)	
IRR	Minimaal 2.57% (WACC)
Stichtingskosten	Stichtingskosten < taxatiewaarde
BAR	Minimaal 5.5% (geldt alleen voor niet-DAEB-activiteiten)
Financierbaarheid	Met borging WSW

Financiële toetsingsnormen (vastgelegd in begroting)	
Solvabiliteit	DAEB: minimaal 15% (op basis van marktwaarde) Niet-DAEB minimaal 40% (op basis van marktwaarde)
Debt service coverage ratio (DSCR)	Minimaal 1,0
Rente dekkingsgraad (ICR)	Minimaal 1,4
WSW-toetsingsnormen	
Solvabiliteit	> 15%
DSCR	> 1,0
ICR	> 1,4
Loan to Value	< 85% (DEAB(
Dekkingsratio (o.b.v. marktwaarde)	> 70%
Onderpandratio	< 70%

Niet-financiële toetsingsnormen

De niet-financiële toetsingsnormen vloeien voort uit het ondernemingsplan. Daarin worden ratio's vastgesteld ten aanzien van onderstaande aspecten. De toetsingsnormen worden jaarlijks vastgesteld in het jaarplan.

Ratio	**Norm**
Toetsingskader strategie (vastgelegd in het ondernemingsplan) (afwijkingen beargumenteerd mogelijk bij zichtbare maatschappelijke meerwaarde)	
Tevredenheid klanten	A-status behalen bij Huurdersoordeel in de Aedes-benchmark.
Financiën	Alle kritische prestatie-indicatoren boven de door onze externe toezichthouders gestelde normen. Actuele eigen vermogen voldoende risicobuffer. Vreemd vermogen maximaal 75% van het balanstotaal, in juiste verhouding tot het eigen vermogen.
Bijdrage aan volkshuisvestelijke opgave (vastgelegd in de prestatieafspraken)	
Beschikbaarheid	Toevoegen 150 sociale huurwoningen in de periode 2018-2025.
Verduurzaming	Woonstichting Charlotte van Beuningen verduurzaamt de bestaande sociale huurwoningvoorraad met als doel gemiddeld label B in 2020, conform het convenant Energiebesparing huursector. Investeringen in de verduurzaming van de voorraad zijn gericht op woonlastenverlaging van de zittende en de toekomstige huurders.
Huisvesting bijzondere doelgroepen	Voldoen aan (naar rato van het marktaandeel sociale huurwoningen in de gemeente Vught) de gemeentelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders.

Bijlage 2: Informatiebeheerprotocol

De Governancecode geeft aan dat de informatievoorziening naar de RvC optimaal moet zijn. Door de VTW wordt in haar publicatie “Informatievoorziening aan toezichthouders van woningcorporaties” het belang van een goede, volledige en juiste informatievoorziening als randvoorwaardelijk gesteld om de taken en verantwoordelijkheden als toezichthouder goed te kunnen uitoefenen. Deze effectieve informatievoorziening bevindt zich daarom in het hart van effectief toezicht. Zonder tijdige, betrouwbare en volledige informatie hebben interne toezichthouders onvoldoende zicht op de gang van zaken van de corporatie en het handelen van de directeur-bestuurder daarbinnen. Bij effectieve informatievoorziening kan geen sprake zijn van een eenrichtingsverkeer van de directeur-bestuurder naar de RvC. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De RvC van Charlotte van Beuningen heeft voor zijn goed functioneren als toezichthouder op de woningcorporatie in het kader van integraal beleid resultaten-, kwaliteit- en risicobeheerinformatie nodig. Deels komt deze informatie eenmaal per jaar (bijvoorbeeld de begroting of de jaarrekening), deels elke vergadering op de agenda zoals de voortgangsrapportage en de tertiaallcijfers van de corporatie. Andere onderwerpen komen op de agenda aan de orde indien relevant of wenselijk geacht door (leden van) de RvC. In hoofdzaak gaat het om informatie over en in relatie tot:

- Missie en bestaansrecht van de woningcorporatie
- Financiële verslaglegging en beoordeling
- Naleving van wet- en regelgeving
- Wat er door en van belanghouders en toezichthouders wordt verwacht
- Normen en waarden, good governance
- Kansen (mogelijkheden in de toekomst)
- Opzet en werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen (met name treasury, risicomanagement, voorraadbeheer, strategische positie en imago/reputatie)
- Kwaliteit en beleving van de maatschappelijke prestaties en verantwoording (met name klanttevredenheid en visitatie)
- Eigen werk omtrent het functioneren van de raad en de toepassing van de Governancecode.

Ieder jaar evalueert de RvC de toereikendheid van de informatieset aan de hand van de ontwikkelingen in de woningcorporatie zelf, de branche en het toezicht en zet dit af tegen de tijd en moeite die het de organisatie kost om deze informatie te genereren. Indien nodig wordt de informatievoorziening tussentijds aangepast, gaat de frequentie omhoog en/of vindt intensiever overleg plaats tussen de directeur-bestuurder en de RvC.

Als RvC is het belangrijk om niet alleen afhankelijk te zijn van de informatievoorziening van de directeur-bestuurder. De RvC zal ook zelf informatie verzamelen. Momenten waarop de RvC in elk geval informatie kan verzamelen zijn:

- de jaarrekening en het gesprek met de accountant
- overleg met de auditcommissie
- overleg met de vastgoedcommissie
- overleg met de selectie- en remuneratiecommissie
- overleg met de controller of andere medewerkers van de corporatie
- via deelname voor symposia, informatiebijeenkomsten en/of congressen binnen de sector
- via het lidmaatschap van de VTW
- via overleg met stakeholders van de woningcorporatie
- via eigen informatiebronnen en netwerken
- via het inhuren van extern advies
- via het (laten) uitvoeren van een second opinion.

De RvC van Charlotte van Beuningen wil transparant opereren richting de directeur-bestuurder en de organisatie bij het zelf opvragen en/of vergaren van informatie. Dit geldt in het bijzonder bij overleg met stakeholders van Charlotte van Beuningen, het inhuren van advies of het uitvoeren van een second opinion waarbij beargumenteerd wordt aangegeven wanneer en waarom van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt.

Borging informatie

Voor nieuwe toezichthouders is een informatiemap over woonstichting Charlotte van Beuningen beschikbaar. Daarnaast bestaat er een introductieprogramma. Verder bevat een digitaal RvC-archief relevante kennisstukken voor de RvC, zowel interne als externe informatie en rapporten. Ook bevat het digitale archief de agenda, de verslaglegging met besluitenlijsten en de onderliggende stukken van de RvC-vergaderingen en van de vergaderingen van de RvC-commissies.
De voorzitter van de RvC bepaalt welke stukken worden opgenomen in het archief en de secretaris bewaakt de kwaliteit. Het digitale RvC-archief is voor alle RvC-leden, de bestuurder en de controller toegankelijk en wordt beheerd door de bestuurssecretaris. Stukken kunnen niet door de individuele leden of de bestuurder worden gewijzigd en weer worden teruggeplaatst in het digitale archief. Voor vertrouwelijke stukken van de RvC is een aparte map aangemaakt die alleen toegankelijk is voor de leden van de RvC.

De primaire bron van informatie voor de RvC is de bestuurder. In de statuten, het reglement van de RvC en RvC-commissies en in het reglement van het bestuur is nadere uitwerking gegeven aan de wijze waarop de bestuurder de RvC informeert, zowel schriftelijk als mondeling en zowel regulier als incidenteel. De verschafte informatie wordt in de reguliere vergaderingen van de RvC met de bestuurder besproken en sluit aan bij de beleids- en verantwoordingscyclus van Charlotte van Beuningen. Op basis van een jaarkalender die door de bestuurder in overleg met de bestuurssecretaris en de voorzitter van de RvC wordt opgesteld en door de RvC wordt vastgesteld, wordt de informatievoorziening gestroomlijnd.

De informatievoorziening richting de RvC bestaat uit duidelijke en overzichtelijke notities. Deze worden vergezeld van een oplegnotitie waarin wordt aangegeven wat de status van de informatie is, wat daarbij de relatie met het toezicht- en toetsingskader is, welk besluit wordt gevraagd en wat daarbij de impact is zowel financieel, organisatorisch als maatschappelijk. Daarnaast wordt de RvC elk trimester voorzien van een voortgangsrapportage waarbij ook wordt verwezen naar de kritische succesfactoren en kritische prestatie-indicatoren.

De RvC toetst de informatie onder meer bij de externe accountant, de interne controller, de personeelsafvaardiging, de huurdersorganisaties en de externe stakeholders. Daarnaast wordt informatie getoetst aan externe ontwikkelingen en biedt de periodieke visitatie ook een beeld van de maatschappelijke prestaties.

Communicatie

De leden van de RvC doen geen publieke uitspraken over het beleid en besluiten van de RvC. Hetzelfde geldt voor uitspraken over de organisatie woonstichting Charlotte van Beuningen. De voorzitter van de RvC is het aanspreekpunt van de RvC, de bestuurder voor de organisatie woonstichting Charlotte van Beuningen.